

Pomoc dla producentów rolnych, którzy ponieśli straty wskutek nawałnic w sierpniu br.

Program pomocy dla rolników i producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, gradu lub deszczu nawałnego został ustanowiony uchwałą Rady Ministrów przyjętą 31 sierpnia br.

Program zakłada możliwość ubiegania się przez producentów rolnych, którzy ponieśli szkody o pomoc w formie:

1) preferencyjnych kredytów na wznowienie produkcji rolnej i odtworzenie środków trwałych zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U. poz. 187 z późn.zm.).

Kredyt obrotowy może zostać przeznaczony na zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej (kwalifikowanego materiału siewnego, nawozów mineralnych, środków ochrony roślin, paliwa na cele rolnicze, inwentarza żywego). W przypadku kredytów obrotowych kredytobiorca jest obowiązany udokumentować 50% poniesionych wydatków.

Kredyt na odtworzenie środków trwałych (nKL/01) może zostać przeznaczony m.in. na przywrócenie funkcji użytkowych zniszczonych lub uszkodzonych budynków inwentarskich, magazynowo-składowych, szklarni, tuneli foliowych i innych budynków i budowli służących do produkcji rolniczej, poprzez ich odbudowę lub wykonanie niezbędnych remontów kapitałnych oraz remont lub zakup w miejsce zniszczonych: ciągników, maszyn, urządzeń rolniczych.

Powyższe kredyty mogą zostać udzielone na nakłady poniesione po dniu wystąpienia szkody.

Kredyty mogą zostać udzielone w terminie do 12 miesięcy od daty oszacowania szkód przez komisję powołaną przez wojewodę.

Oprocentowanie kredytu jest zmienne i nie może wynosić więcej niż stopa referencyjna WIBOR 3M powiększona o nie więcej niż 2,5 punktu procentowego (obecnie nie więcej niż 4,18%), przy czym oprocentowanie należne bankowi jest płacone przez kredytobiorcę w przypadku:

a) kredytu na wznowienie produkcji rolnej – w wysokości 0,5 oprocentowania należnego bankowi, jednak nie mniej niż 1,5%, jeżeli w dniu wystąpienia szkód co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem łąk i pastwisk, lub co najmniej 50% liczby zwierząt gospodarskich w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej było ubezpieczonych, od co najmniej jednego z ww. ryzyk (obecnie nie więcej niż 2,115%) (w przypadku braku ubezpieczenia o połowę zmniejszana jest dopłata Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – obecnie nie więcej niż 3,1725 % (ARiMR),

b) kredytu na odtworzenie środków trwałych - w wysokości 0,67 oprocentowania płaconego bankowi, jednak nie mniej niż 3% (obecnie 3%), a gdy oprocentowanie dla banku wynosi poniżej 3% kredytobiorca płaci odsetki w całości.

Podstawowym warunkiem ubiegania się o ww. kredyty jest oszacowanie szkód przez komisję powołaną przez wojewodę w terminie do 2 miesięcy od dnia zgłoszenia przez producenta rolnego wystąpienia tych szkód.

Dopłaty do oprocentowania kredytu na wznowienie produkcji rolnej są stosowane:

- w ramach pomocy de minimis (tj. do wysokości równowartości 15 000 euro w ostatnich trzech latach i kumulują się z inną pomocą de minimis udzieloną w tym okresie), jeżeli szkody w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej wynoszą do 30% średniej rocznej produkcji z ostatnich trzech lat;
- poza formułą de minimis, jeżeli szkody w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej wynoszą powyżej 30% średniej rocznej produkcji z ostatnich trzech lat kumulują się z inną pomocą publiczną udzieloną w związku z tymi szkodami;

2) ulg w opłacaniu bieżących składek na ubezpieczenie społeczne oraz regulowaniu zaległości z tego tytułu w formie odraczania terminu płatności składek i rozkładania ich na dogodne raty, przyznawaną przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, na indywidualny wniosek rolnika zgodnie z art. 41a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2016 r. poz. 277, z późn. zm.). Rolnicy mogą także ubiegać się o zmianę dotychczasowych warunków spłat należności z tytułu zadłużenia oraz umarzenie w całości lub w części bieżących składek;

3) odroczeń w płatnościach z tytułu umów sprzedaży i dzierżawy bez stosowania opłat i odsetek za okres odroczenia oraz ulg w opłatach czynszu dzierżawnego wnoszonego przez producentów rolnych, którzy ponieśli szkody spowodowane wystąpieniem huraganu, gradu lub deszczu nawalnego stosowanych przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, zgodnie z art. 23a ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 1491, z późn. zm.).

Na podstawie art. 700 Kodeksu cywilnego obniżenie czynszu dzierżawnego może nastąpić przy łącznym spełnieniu dwóch warunków:

1. zaistnieniu okoliczności, za które dzierżawca nie ponosi odpowiedzialności i które nie dotyczą jego osoby;
2. wystąpieniu znacznego zmniejszenia zwykłego przychodu z przedmiotu dzierżawy.

Obniżenie czynszu może nastąpić po złożeniu przez dzierżawcę wniosku, w którym zostaną zawarte informacje dotyczące:

1. struktury upraw;
2. okoliczności, które miały wpływ na znaczne zmniejszenie plonów;
3. rodzaju uprawy i jej powierzchni, na którą miały wpływ okoliczności które miały wpływ na znaczne zmniejszenie plonów, potwierdzone protokołem komisji powołanej przez wojewodę;
4. uzyskanego plonu i średniego plonu z 3 ostatnich lat;
5. kwot uzyskanych z tytułu odszkodowań i ubezpieczeń.

4) ulg w opłatach podatku rolnego i podatku od nieruchomości udzielanych przez wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201, z późn. zm.).

5) dotacji:

a) na każdy ha powierzchni upraw rolnych, na której wystąpiły szkody spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, gradu lub deszczu nawalnego, zadeklarowanej przez producenta rolnego we wniosku, w wysokości 1000 zł na 1 ha. Wysokość pomocy finansowej będzie pomniejszona o 50%, w przypadku gdy w danym gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem łąk i pastwisk w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej nie było w 2017 r. ubezpieczonych od wystąpienia co najmniej jednego z następujących ryzyk: suszy, gradu, deszczu nawalnego, ujemnych skutków przezimowania, przymrozków wiosennych, powodzi, huraganu, pioruna, obsunięcia się ziemi lub lawiny;

b) na każdy ha powierzchni lasów będących własnością producenta rolnego, na której wystąpiły szkody spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, gradu lub deszczu nawalnego, zadeklarowanej przez producenta rolnego we wniosku, w wysokości 2000 zł na 1 ha zniszczonego lasu; wystąpienie szkód w lasach potwierdza wojewoda właściwy ze względu na położenie lasów, sporządzając adnotację na oświadczeniu producenta rolnego dotyczącego wystąpienia tych szkód. Powyższa pomoc nie dotyczy lasów stanowiących własność Skarbu Państwa;

c) na dofinansowanie kosztów odtworzenia budynków służący do prowadzenia działalności rolniczej, przez producenta rolnego wnioskującego o pomoc, zniszczonych w sierpniu 2017 r. na skutek huraganu, gradu lub deszczu nawalnego wchodzących w skład gospodarstwa rolnego i wykorzystywanych do produkcji rolnej, w wysokości do 10 tys. zł na budynek służący do prowadzenia działalności rolniczej jednak nie więcej niż:

- 80% kwoty szkód w budynku służącym do prowadzenia działalności rolniczej, o których mowa w art. 25 ust. 7 rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. uznającego niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 193 z 01.07.2014, str. 1), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 702/2014”, albo
- 90% kwoty szkód w budynku służącym do prowadzenia działalności rolniczej, o których mowa w art. 25 ust. 7 rozporządzenia nr 702/2014 – dla działów specjalnych produkcji rolnej lub gospodarstw rolnych położonych na obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami określonymi w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Powyższe dotacje będą przyznawane w drodze decyzji administracyjnej kierownika biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, na wniosek poszkodowanego przez huragan, grad lub deszcz nawalny producenta rolnego, złożony w terminie do dnia 30 września 2017 r.

Przedmiotowe dotacje będą udzielane:

1. w formie pomocy de minimis zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1408/2013 – w przypadku gdy szkody w uprawach rolnych, oszacowane przez komisję powołana przez wojewodę będą wynosić nie więcej niż 30% średniej rocznej produkcji rolnej w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej z trzech ostatnich lat poprzedzających rok, w którym wystąpiły szkody, albo z trzech lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok, w którym wystąpiły szkody, z pominięciem roku o najwyższej i najniższej wielkości produkcji, albo
2. na warunkach określonych w rozporządzeniu nr 702/2014 w przypadku szkód w lasach, w budynku służącym do prowadzenia przez producenta rolnego działalności rolniczej (w wysokości powyżej 1050 zł) oraz w przypadku gdy szkody w uprawach rolnych oszacowane przez komisję wynoszą powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej.

Ponadto od dnia 4 września 2017 r. trwa nabór wniosków o przyznanie pomocy na operacje w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof” objętego PROW 2014 -2020 rozpoczął się w dniu 04.09.2017 r. i trwać będzie do dnia 18.09.2017 r. **W miarę potrzeb będą ogłaszane kolejne nabory.**

Wniosek o przyznanie pomocy można złożyć:

1. w oddziale regionalnym ARiMR właściwym ze względu na miejsce realizacji operacji (osobiście lub przez upoważnioną osobę albo przesyłką rejestrowaną nadaną w placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe);
2. za pośrednictwem biura powiatowego ARiMR, znajdującego się na obszarze właściwości miejscowej oddziału regionalnego właściwego ze względu na miejsce realizacji operacji (osobiście albo przez upoważnioną osobę).

Pomoc jest przeznaczona dla rolników, w gospodarstwach których, w danym roku kalendarzowym, szkody:

1. wynoszą co najmniej 30% średniej rocznej produkcji rolnej w gospodarstwie z trzech lat poprzedzających rok, w którym wystąpiła szkoda, albo z trzech lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok, w którym wystąpiła szkoda, z pominięciem roku o najwyższej i najniższej produkcji w gospodarstwie - w uprawach rolnych, zwierzętach gospodarskich lub rybach, oraz
2. dotyczą składników gospodarstwa takich jak np. maszyny rolnicze, sady, plantacje wieloletnie, infrastruktura techniczna, zwierzęta gospodarskie.

A zatem warunkiem przyznania pomocy jest wystąpienie w gospodarstwie, w roku kalendarzowym, zarówno szkód w produkcji jak i w trwałych składnikach gospodarstwa.

Poza tym, pomoc przyznaje się, jeżeli szkody wystąpiły w roku składania wniosku albo w roku poprzedzającym rok składania wniosku i zostały oszacowane przez komisję, o której mowa w art. 4 ust. 7 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (komisję powoływaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód).

Pomoc przyznaje się w formie refundacji do 80 % kosztów kwalifikowalnych, które mogą być ponoszone od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy. Do kosztów kwalifikowalnych zalicza się koszty:

1. budowy, przebudowy, remontu, remontu połączonego z modernizacją budowli wykorzystywanych wyłącznie do produkcji rolnej oraz do przechowywania, magazynowania, przygotowywania do sprzedaży produktów rolnych (łącznie ze zlokalizowanymi w tych budynkach pomieszczeniami higieniczno-sanitarnymi), wraz z zakupem lub montażem instalacji technicznej, zakupem wyposażenia, kosztami rozbiórki i utylizacji materiałów szkodliwych pochodzących z rozbiórki pod warunkiem, że rozbiórka jest niezbędna do realizacji operacji;
2. zakupu nowych maszyn, urządzeń, wyposażenia do produkcji rolnej, przechowywania, suszenia, magazynowania, przygotowywania produktów rolnych do sprzedaży, w szczególności sprzętu do uprawy, pielęgnacji, ochrony, nawożenia oraz zbioru roślin, lub urządzeń do przygotowania, przechowywania, czyszczenia, sortowania, kalibrowania i konfekcjonowania produktów rolnych, maszyn lub urządzeń do przygotowywania lub składowania pasz, maszyn lub urządzeń do pojenia, zadawania pasz, urządzeń do pozyskiwania lub przechowywania mleka;
3. odtwarzania plantacji chmielu, sadów lub plantacji krzewów owocowych, gatunków owocujących efektywnie dłużej niż 5 lat, w tym koszty zakupu materiału szkółkarskiego przeznaczonego do założenia sadu lub plantacji krzewów owocowych, gatunków owocujących efektywnie dłużej niż 5 lat; w przypadku gatunków roślin uprawnych wymienionych w wykazie gatunków roślin, których odmiany podlegają rejestracji oraz których materiał siewny może być wytwarzany, oceniany i kontrolowany, ogłoszonym w obwieszczeniu, o którym mowa w art. 1 ust. 3 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. poz. 1512, z 2013 r. poz. 865 oraz z 2015 r. poz. 1893), kosztem kwalifikowalnym jest zakup materiału siewnego kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych lub materiału szkółkarskiego CAC w rozumieniu tej ustawy, zakupionego u podmiotów wpisanych do ewidencji dostawców, zgodnie z art. 87 tej ustawy;
4. zakupu zwierząt gospodarskich wchodzących w skład stada podstawowego w rozumieniu przepisów o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich;
5. zakupu sprzętu komputerowego i oprogramowania oraz zakupu patentów i licencji służących wsparciu prowadzonej działalności rolniczej;
6. zakupu, instalacji lub budowy elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolniczej.

Pomoc nie może dotyczyć kosztów odtworzenia uszkodzonego lub zniszczonego budynku, który podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego, o którym mowa w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

Pomoc przyznaje się i wypłaca do wysokości:

1. wartości szkód w uszkodzonym lub zniszczonym składniku gospodarstwa, oszacowanych przez komisję, którego odtworzenia dotyczy wnioski o przyznanie pomocy, pomniejszonej o kwotę odszkodowania uzyskanego z tytułu ubezpieczenia tego składnika gospodarstwa uszkodzonego lub zniszczonego w wyniku wystąpienia co najmniej jednego ze zdarzeń losowych od ryzyka wystąpienia takich zdarzeń oraz
2. limitu, który w okresie realizacji programu wynosi maksymalnie 300 tys. zł na jednego beneficjenta i na jedno gospodarstwo.

Jeżeli rolnik nie zawarł umowy ubezpieczenia obowiązkowego upraw w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, ważnej na dzień wystąpienia szkody w plantacji chmielu, sadzie lub plantacji krzewów owocowych, które chce odtworzyć, kwotę pomocy na odtworzenie pomniejsza się o 50%. Pomniejszenia pomocy nie stosuje się, jeżeli rolnik nie zawarł umowy ubezpieczenia obowiązkowego z powodu pisemnej odmowy zawarcia tej umowy co najmniej przez dwa zakłady ubezpieczeń, które zawarły z ministrem właściwym do spraw rolnictwa umowy w sprawie stosowania dopłat ze środków budżetu państwa do składek ubezpieczenia upraw rolnych lub zwierząt gospodarskich.

Na realizację tego instrumentu wsparcia przewidziano w PROW 2014 - 2020 ok. 215 mln euro.

Szczegółowe warunki przyznania pomocy w ramach ww. instrumentu wsparcia określone zostały w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 listopada 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 1858 oraz Dz. U. poz. 1571).